

การสำรวจบทวนภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลัง ฤดูการผลิต ปี 2559/60

สายที่ 1 โฮจิมินห์ ราชอาณาจักรกัมพูชา และภาคตะวันออก

ระหว่าง วันที่ 19 - 23 เมษายน 2560

วัตถุประสงค์

เพื่อทบทวนปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง ฤดูการผลิต ปี 2559/60 ภาคตะวันออกของประเทศไทย ที่คณะสำรวจมันสำปะหลัง ได้คาดการณ์ข้อมูลไว้เมื่อเดือนกันยายน 2559 และติดตามภาวะการค้ามันสำปะหลัง ปัญหา/อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในฤดูการผลิตดังกล่าว รวมถึงการสำรวจข้อมูลภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลังของประเทศเวียดนามทางตอนใต้ ประเทศกัมพูชา บริเวณเขตติดต่อชายแดนประเทศเวียดนาม ท่าเรือน้ำลึกสีห์นุวิลล์ และบริเวณเขตติดต่อชายแดนภาคตะวันออกของประเทศไทย

จังหวัดที่สอบถามข้อมูลได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี

1. ผลผลิตมันสำปะหลัง ฤดูการผลิต ปี 2559/60

- จากการสำรวจ พบว่าในพื้นที่ภาคตะวันออกผลผลิตมันสำปะหลังใกล้เคียงกับที่คาดการณ์ไว้เมื่อเดือนกันยายน 2559
- พื้นที่ภาคตะวันออก เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วเป็นส่วนใหญ่ โดยมีหัวมันคงค้างที่ยังไม่ถูกเก็บเกี่ยว ในจังหวัดชลบุรี ประมาณ 30% และบางอำเภอของจังหวัดปราจีนบุรี
- สำหรับปี 2560/61 คาดว่าพื้นที่เพาะปลูกภาคตะวันออกมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรได้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังไปปลูกพืชชนิดอื่น เช่น ข้าวโพด อ้อย และลำไย เพราะให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า ประกอบกับราคามันสำปะหลังได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง

2. สถานการณ์การตลาดมันสำปะหลัง

➤ ภาคตะวันออก

- พื้นที่ จ. สระแก้ว จ. จันทบุรี จ. ปราจีนบุรี และ จ. ฉะเชิงเทรา
  - ปริมาณหัวมันฯ ออกสู่ตลาดค่อนข้างน้อย โรงแปงฯ ทั้งหมด 10 โรงงาน เปิดดำเนินการผลิต 8 โรงงาน โมได้ประมาณ 70-95% ของกำลังการผลิต ลานมันส่วนใหญ่หยุดตากมันเส้น ราคาหัวมันฯ ที่ซื้อแปง 25% ประมาณ 1.65-1.70 บาท/กก. ซื้อแปงเฉลี่ย 22-23%
- พื้นที่ จ. ชลบุรี และ จ. ระยอง
  - ปริมาณหัวมันฯ ออกสู่ตลาดค่อนข้างน้อย โรงแปงฯ ทั้งหมด 11 โรงงาน เปิดดำเนินการผลิต 9 โรงงาน โมได้ประมาณ 30-90% ของกำลังการผลิต ลานมันส่วนใหญ่หยุดตากมันเส้น ราคาหัวมันฯ ที่ซื้อแปง 25% ประมาณ 1.70-1.85 บาท/กก. ซื้อแปงเฉลี่ย 22-23%

3. ผลผลิตมันสำปะหลังของประเทศเวียดนามตอนใต้

คณะสำรวจฯ ได้เข้าสำรวจภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลังของประเทศเวียดนาม บริเวณเขต พื้นที่ในจังหวัดเตนินห์ ซึ่งเป็นแหล่งพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังของประเทศเวียดนาม และเขตติดต่อกับชายแดนเวียดนามกับประเทศกัมพูชา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการสอบถามข้อมูลพบว่า ผลผลิตมันสำปะหลังเมื่อปลายปี 2559 มีปริมาณลดลงเล็กน้อย พื้นที่เพาะปลูกลดลง 30% เนื่องจากเพราะภาวะแล้งขาดแคลนท่อนพันธุ์ และปัญหาหน้าท่วมในบางพื้นที่เกษตรกรไปปลูกพืชอื่น เช่น อ้อย ยางพารา ข้าว ราคารับซื้อหัวมันฯ อยู่ที่ประมาณ 3.00 บ./กก. ที่เชื้อแป้ง 30% (ปรับลดเปอร์เซ็นต์เชื้อแป้งละ 0.12 บ./กก.) เชื้อแป้งเฉลี่ยประมาณ 27-28% หักสิ่งเจือปน 8% โดยน้ำหนัก ราคาขายกากมันสำปะหลังแห้ง ประมาณ 5.00-6.00 บ./กก. และราคาขายกากมันสำปะหลังเปียก 0.50 บ./กก ทั้งนี้ราคาผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าของแต่ละราย

นอกจากนี้ คณะสำรวจมันสำปะหลัง ได้เข้าเยี่ยมชม โรงงานแป้งมันสำปะหลัง Khoai Mi Nuoc Trong Co., Ltd. ใน จ.เตนินห์ มีกำลังการผลิตสำหรับแป้งมันสำปะหลังดิบ (Native Starch) 500ตัน/วัน แป้งมันสำปะหลังดัดแปร (Modified Starch) 80 ตัน/วัน โดยส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ไปยังประเทศจีน และ ประเทศเกาหลี ทั้งนี้มีการนำเข้าหัวมันสดจากประเทศกัมพูชา 50% ของกำลังการผลิต ซึ่งมีราคาถูกกว่าหัวมันภายในประเทศ

4. ผลผลิตมันสำปะหลังของประเทศกัมพูชา

คณะสำรวจฯ ได้เข้าสำรวจภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลังของประเทศกัมพูชา ใน จังหวัดกำปงจาม ท่าเรือสีหนุวิลล์ และ จังหวัดโพธิสัตว์ จังหวัดพระตะบอง และจังหวัดไพลินซึ่งเป็นเขตติดต่อกับประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการสอบถามข้อมูลพบว่า พื้นที่เพาะปลูกโดยรวมของมันสำปะหลังลดลง เนื่องจากราคามันสำปะหลังไม่จูงใจ จึงไปปลูกพืชอื่นที่คาดว่าจะให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปัจจุบันราคารับซื้อหัวมันสดประมาณ 1.10-1.30 บ./กก. และราคามันเส้นสับมีอยู่ประมาณ 3.50-4.00 บ./กก. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีสต็อกในโกดังเก็บสินค้า

สำหรับในพื้นที่จังหวัดโพธิสัตว์ จังหวัดพระตะบอง คาดว่ามีหัวมันค้ำไร่ประมาณ 40% เนื่องจากในช่วงเก็บเกี่ยวเดือนมีนาคม-เมษายน มีฝนตกส่งผลให้ไม่สามารถเก็บเกี่ยวและตากมันเส้นได้ ผู้ประกอบการคาดว่าหัวมันค้ำไร่ที่เหลือจะส่งออกประเทศเวียดนามและหากราคาไม่ดีอาจจะเก็บค้ำไร่ไว้ 20%

นอกจากนี้ คณะสำรวจมันสำปะหลัง ได้เข้าเยี่ยมชม ท่าเรือสีหนุวิลล์ ซึ่งเป็นท่าเรือเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่เป็นของประเทศกัมพูชา ได้พบกับผู้ประกอบการชื่อ SIEK HUN ได้ทำการเช่าโกดังที่ท่าเรือไว้เก็บมันเส้น โดยโกดังมีขนาดพื้นที่ประมาณ 12,000 ตารางเมตร สามารถเก็บมันเส้นได้ 40,000 ตัน ปัจจุบันความลึกของหน้าท่า รับเรือบรรทุกสินค้าขนาดความลึก 8.5 เมตร (ขนาดเรือบรรทุกได้ไม่เกิน 10,000 ตัน) อัตราการขนถ่ายสินค้าอยู่ที่ 2,000ตัน/วัน และขณะนี้ได้รับเงินสนับสนุนจาก JICA เพื่อดำเนินการขยายหน้าท่าเพื่อรองรับเรือบรรทุกสินค้าขนาดความลึก 14 เมตร ในขณะเดียวกันเงินได้มาลงทุนสร้างท่าเรือน้ำลึกอีกแห่งหนึ่งที่เกาะเจ้า จังหวัดเกาะกง เพื่อรองรับการส่งออกสินค้าเกษตรในอนาคต คาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน 2 ปี

5. ข้อสังเกต

- ราคามันสด ลดต่ำลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมกราคม 2560 ส่งผลให้ในฤดูกาลผลิตปี 2560/61 เกษตรกรได้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และลำไย

- ในบางพื้นที่ของจังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และชลบุรี พบปัญหา เพี้ยแป้งและหัวเน่าโคนเน่าในต้นมันที่ค้ำไร่ และกำลังแปรไปสู่พื้นที่มันที่ปลูกใหม่